

„Świadomość młodzieży ze szkół średnich na temat kosztów funkcjonowania gospodarstw domowych”

- RAPORT -

Warszawa, Styczeń 2022 r.

NARODOWY
BANK POLSKI

Projekt realizowany
z Narodowym Bankiem Polskim
w ramach programu edukacji ekonomicznej

 STOWARZYSZENIE
NA RZECZ EFEKTYWNOŚCI
IM. PROF. KRZYSZTOFA ŻMIJEWSKIEGO

Stowarzyszenie na rzecz Efektywności im. prof. Krzysztofa Źmijewskiego od 2006 roku prowadzi działania na rzecz zwiększenia efektywności i konkurencyjności polskiej gospodarki, w szczególności poprzez promocję wykorzystania wysokowydajnych zasobów pracy, materiałów, energii i środowiska, a także szkoli przyszłe pokolenia w ramach tej dewizy.

W okresie od października 2021 do stycznia 2022 r. Stowarzyszenie na rzecz Efektywności im. prof. Krzysztofa Źmijewskiego realizowało projekt z zakresu edukacji ekonomicznej pt. „Świadomość młodzieży ze szkół średnich na temat kosztów funkcjonowania gospodarstw domowych”.

**NARODOWY
BANK POLSKI**

Projekt realizowany
z Narodowym Bankiem Polskim
w ramach programu edukacji ekonomicznej

Od pierwszych lat swojego życia, aż do osiągnięcia dorosłości młodzi ludzie przygotowywani są do stawiania czoła zagrożeniom, problemom i pułapkom jakie niesie za sobą życie dorosłego człowieka. W tym też zakresie szczególnie istotna staje się wiedza z zakresu finansów gospodarstw domowych czy zarządzania własnym budżetem. Czynnikiem, które mają wpływ na brak wiedzy o finansach wśród młodych osób jest kilka. Duży problem stanowią szkoły, głównie średnie, gdzie bardzo mało czasu poświęca się na edukację finansową. Oczywiście szkoły próbują coś robić w tym zakresie, ale od lat jedynym przedmiotem w polskich szkołach, w którym uczy się nastolatków wiedzy o finansach są podstawy przedsiębiorczości. Należy przy tym pamiętać, że oprócz wiedzy finansowej, zakres przedmiotu obejmuje elementy zarządzania, biznesplanów i działania instytucji biznesowych więc same finanse osobiste to raptem kilka godzin w trakcie całej edukacji w szkole średniej, a to zdecydowanie za mało żeby nastolatek był w stanie chociaż w niewielkim stopniu zrozumieć finanse i wykształcić w sobie nawyki, które pozwolą mu w praktyce tymi finansami dobrze zarządzać. Niewiele młodych osób wynosi wiedzę z zakresu finansów gospodarstw domowych czy zarządzania własnym budżetem z domu. W tym miejscu warto także wskazać, że według danych BIG InfoMonitor około 2,5 mln Polaków (dane na koniec 2017r.) ma problemy z terminową spłatą kredytów i zobowiązań.

**NARODOWY
BANK POLSKI**

Projekt realizowany
z Narodowym Bankiem Polskim
w ramach programu edukacji ekonomicznej

 **STOWARZYSZENIE
NA RZECZ EFEKTYWNOŚCI**
IM. PROF. KRZYSZTOFA ŹMIJEWSKIEGO

Dlatego też, niezbędne staje się prowadzenie edukacji młodzieży z zakresu finansów, w tym w szczególności w zakresie kształtowania świadomości młodzieży ze szkół średnich na temat kosztów funkcjonowania gospodarstw domowych. Jest to niezbędne, bo właśnie w tym wieku znaczna część ludzi młodszych zaczyna myśleć o założeniu własnego gospodarstwa domowego, lub faktycznie je zakłada. Oznacza to dla młodego człowieka konieczność odnalezienia się w nowej sytuacji, która dla większości wiąże się z ogromnymi wyzwaniami nie tylko zawodowymi czy rodzinnymi, ale także koniecznością rozpoznania reguł funkcjonowania gospodarstw domowych i zobowiązań finansowych z jakimi się borykają. Ponadto istnieje także konieczność uświadomienia zarówno nauczycieli, jak i organy prowadzące szkoły średnie o stanie wiedzy młodzieży na temat ekonomicznych uwarunkowań funkcjonowania gospodarstw domowych w Polsce.

Celem głównym projektu było podniesienie świadomości i wiedzy młodzieży ze szkół średnich (17-19 lat) na temat kosztów związanych z funkcjonowaniem gospodarstw domowych i ich udziałem w budżetach domowych.

Cele szczegółowe projektu to:

- Rozwinięcie samodzielności, innowacyjności i przedsiębiorczości w kierunku przygotowania młodego pokolenia do zakładania i prowadzenia gospodarstw domowych w sposób odpowiedzialny i bezpieczny pod względem finansowym.
- Wzrost świadomości nauczycieli ze szkół średnich oraz decydentów i naukowców zajmujących się kwestiami edukacji ekonomicznej na temat stanu wiedzy uczniów szkół średnich o roli i znaczeniu kosztów związanych z funkcjonowaniem gospodarstw domowych dla funkcjonowania poszczególnych gospodarstw domowych jak i społeczeństwa i gospodarki.
- Poprawa wiedzy na temat finansowych uwarunkowań funkcjonowania gospodarstw domowych i upowszechnienie wiedzy na temat podstawowych kosztów funkcjonowania polskich gospodarstw domowych wśród odbiorców projektu - nauczycieli i uczniów szkół średnich.

NARODOWY
BANK POLSKI

Projekt realizowany
z Narodowym Bankiem Polskim
w ramach programu edukacji ekonomicznej

 STOWARZYSZENIE
NA RZECZ EFEKTYWNOŚCI
IM. PROF. KRZYSZTOFA ŻMIJEWSKIEGO

W ramach projektu z zakresu edukacji ekonomicznej pt. „Świadomość młodzieży ze szkół średnich na temat kosztów funkcjonowania gospodarstw domowych” dofinansowanego przez Narodowy Bank Polski odbyły się dwie tury zajęć. Pierwszy warsztat był podzielony na dwa segmenty. Merytoryczne wprowadzenie omawianych zagadnień w ramach projektu oraz ankieta sprawdzająca wiedzę uczniów z zakresu ekonomii, gospodarki oraz kosztów prowadzenia gospodarstwa domowego. Podczas spotkań przedstawione zostały podstawowe zagadnienia związane ze zjawiskiem gospodarstwa domowego, jego prowadzenia, potrzeb człowieka i całych gospodarstw oraz inne zagadnienia ekonomiczne.

Spotkania warsztatowe odbyły się w 3 szkołach wyłonionych w zorganizowanej przez Stowarzyszenie rekrutacji poprzez informację na stronie Stowarzyszenia oraz wiadomości e-mail do szkół i nauczycieli. Zainteresowanie było wyższe niż wcześniej zakładano. Do chęci udziału w projekcie zgłosiło się 16 szkół:

- *Liceum Ogólnokształcące im. Władysława Broniewskiego w Belchatowie*
- *Zespół Szkół nr 3 we Włoszczowie*
- *Liceum Ogólnokształcące im. Władysława Broniewskiego w Błoniu*
- *I Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Parczewie*
- *Zespół Szkół w Szczekocinach*
- *Zespół Szkół Mechanicznych w Elblągu*
- *Zespołu Szkół Technicznych w Olecku*
- *Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego Nr 2 w Przemyślu*
- *Zespół Szkół Transportowo-Komunikacyjnych im. Tadeusza Kościuszki w Lublinie*
- *VI Liceum Ogólnokształcące im. Króla Zygmunta Augusta w Białymstoku*
- *I Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki w Łomży*
- *Zespół Szkół Mechanicznych i Ogólnokształcących nr 5 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łomży*
- *Zespół Szkół Rolniczych w Piaskach*
- *Zespół Szkół Ogólnokształcących w Gostyniu*
- *Zespół Szkół im. Marii Curie-Skłodowskiej w Kętrzynie*
- *Zespół Szkół Technicznych w Kolnie*

NARODOWY
BANK POLSKI

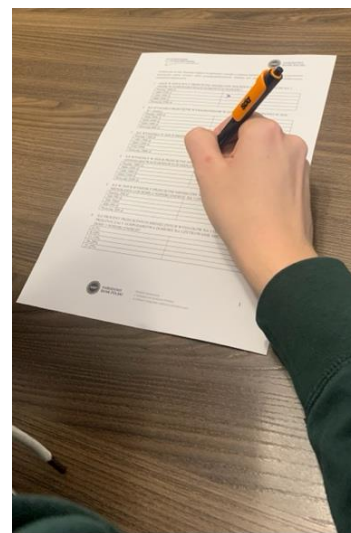
Projekt realizowany
z Narodowym Bankiem Polskim
w ramach programu edukacji ekonomicznej

 STOWARZYSZENIE
NA RZECZ EFEKTYWNOŚCI
IM. PROF. KRZYSZTOFA ŻMIJEWSKIEGO

W procesie rekrutacji liczyła się kolejność zgłoszeń. Z trzema pierwszymi szkołami skontaktowano się telefonicznie i zostały umówione terminy spotkań, na których pojawili się prelegenci ze Stowarzyszenia.

- *I Liceum Ogólnokształcące im. Władysława Broniewskiego w Bełchatowie w dniu 4.11.2021r,*
- *Zespół Szkół nr 3 we Włoszczowie w dniu 18.11.2021 r.*
 - ✓ *III Liceum Ogólnokształcące*
 - ✓ *Technikum Nr 2*
- *Liceum Ogólnokształcącego im. Władysława Broniewskiego w Błoniu w dniu 25.11.2021 r.*

NARODOWY
BANK POLSKI

Projekt realizowany
z Narodowym Bankiem Polskim
w ramach programu edukacji ekonomicznej

STOWARZYSZENIE
NA RZECZ EFEKTYWNOŚCI
IM. PROF. KRZYSZTOFA ŻMIJEWSKIEGO

NARODOWY
BANK POLSKI

Projekt realizowany
z Narodowym Bankiem Polskim
w ramach programu edukacji ekonomicznej

STOWARZYSZENIE
NA RZECZ EFEKTYWNOŚCI
IM. PROF. KRZYSZTOFA ŻMIJEWSKIEGO

Badania ankietowe, jak i same warsztaty przeprowadzone zostały w oparciu o wieloletnie doświadczenia członków zespołu, zdobyte podczas realizacji różnorodnych projektów naukowych, biznesowych i edukacyjnych. Uwzględniają najnowsze metody i narzędzia badawcze i dydaktyczne.

Całość opierała się o prezentację przygotowaną przez Stowarzyszenie na potrzeby projektu i były one dostosowywane do wieku uczniów, z którymi odbywały się zajęcia.

Ankieta składała się z 20 pytań zamkniętych, na które przypadały pytania jednokrotnego wyboru, oraz takie, które wymagały od respondenta wpisania odpowiedzi osobiście. Dodatkowo pojawiły się 2 pytania pozwalające określić ilość uczestników. W pierwszych warsztatach w sumie wzięło udział 108 osób. W tym 66 kobiet, 41 mężczyzn i jedna osoba niebinarna.

Miasto, w którym znajdowała się dana szkoła	Sumarycz na ilość uczniów	Płeć			Forma budownictwa jako miejsce zamieszkania	
		Mężczyzna	Kobieta	Osoba niebinarna	Dom	Mieszkanie
Bełchatów	54	20	34	-	19	15
Włoszczowa	22	9	13	-	19	3
Błonie	32	12	19	1	25	5

Informacje o uczestnikach pierwszych spotkania

Odpowiedzi na pytania merytoryczne sprawdzające wiedzę uczniów z zagadnień ekonomicznych, związanych z funkcjonowaniem gospodarstw domowych w Polsce wykazały stosunkowo słaby poziom wiedzy z zakresu poruszanej problematyki. Przy pytaniach jednokrotnego wyboru udział prawidłowych odpowiedzi był znacznie wyższy niż przy pytaniach wymagających wpisania odpowiedzi przez ucznia.

**NARODOWY
BANK POLSKI**

Projekt realizowany
z Narodowym Bankiem Polskim
w ramach programu edukacji ekonomicznej

 **STOWARZYSZENIE
NA RZECZ EFEKTYWNOŚCI**
IM. PROF. KRZYSZTOFA ŻMIJEWSKIEGO

1. JAKIE W 2020 R BYŁY PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE DOCHODY ROZPORZĄDZALNE NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH OGÓŁEM ?

	Poniżej 1000 zł	7
	1000-1499 zł	25
	1500-1999 zł	50 ✓
	2000-2499 zł	20
	Powyżej 2500 zł	5

Pytanie z największą ilością poprawnych odpowiedzi

Wyniki ankiety były podstawą dla opracowania kwestionariusza, który posłużył do przeprowadzenia kolejnych spotkań z uczniami (styczeń 2022). Uwzględniono w nim m.in. omówienie badania ankietowego oraz udzielono odpowiedzi na pojawiające się pytania pojawiające się podczas pierwszych warsztatów. Dodatkowo opracowana również materiał dydaktyczny, poszerzający wiedzę uczniów na tematy m.in. ubóstwa, wynagrodzenia, czy oszczędności.

Funkcjonowanie gospodarstwa domowego

Warsztat
13.01.2022r.
ZSP nr 3 im. S. Staszica
Włoszczowa

NARODOWY
BANK POLSKI
Projekt realizowany
z Narodowym Bankiem Polskim
w ramach programu edukacji ekonomicznej

 STOWARZYSZENIE
NA RZECZ EFEKTYWNOŚCI
IM. PROF. KRZYSZTOFA ŻMIJEWSKIEGO

NARODOWY
BANK POLSKI

Projekt realizowany
z Narodowym Bankiem Polskim
w ramach programu edukacji ekonomicznej

 STOWARZYSZENIE
NA RZECZ EFEKTYWNOŚCI
IM. PROF. KRZYSZTOFA ŻMIJEWSKIEGO

**NARODOWY
BANK POLSKI**

Projekt realizowany
z Narodowym Bankiem Polskim
w ramach programu edukacji ekonomicznej

**STOWARZYSZENIE
NA RZECZ EFEKTYWNOŚCI**
IM. PROF. KRZYSZTOFA ŻMIJEWSKIEGO

Jak wynika z przeprowadzonych badań w ramach projektu, istnieje istotna luka wiedzy w zakresie świadomości młodzieży na temat roli i znaczenia finansów gospodarstw domowych dla rozwoju społeczno-gospodarczego, jak również możliwości efektywnego i racjonalnego gospodarowania budżetem domowym. Badanie ankietowe wykazało także niski poziom wiedzy z zakresu podstawowych wartości statystycznych charakteryzujących sytuację finansową polskich gospodarstw domowych. Wszyscy biorący w badaniu ankietowym uczniowie, bez względu jaką reprezentowali szkołę, wykazali się podobnym poziomem wiedzy i świadomości na temat finansów gospodarstw domowych.

Wyniki badań wskazują na potrzebę wprowadzenia w szerszym zakresie - w miarę możliwości szkół i współpracujących z nimi organizacji - edukacji w zakresie finansów gospodarstw domowych, zwłaszcza w zakresie kosztów jakie muszą być przez nie ponoszone.

Należy także nadmienić, że prezentowana problematyka spotkała się z dużym zainteresowaniem uczestników warsztatów, co pozwala mieć nadzieję, że wprowadzanie w większym zakresie do szkół zajęć z edukacji ekonomicznej będzie dla uczniów zarówno przydatne, jak i ciekawe.

Szanowni Państwo,

Zarówno ankietę, wyniki badania ankietowego jak i materiały do zajęć warsztatowych nt. funkcjonowania gospodarstw domowych znajdują się na stronie:

<https://stowarzyszenie-zmijewski.pl/pl/swiadomosc-mlodziezy-ze-szkol-srednich-na-temat-kosztow-funkcjonowania-gospodarstw-domowych-nbp>

Serdecznie zapraszamy do zapoznania się z wynikami badań, jak również z materiałami jakie powstał na potrzeby projektu.

W razie jakichkolwiek pytań, zapraszamy do kontaktu na adres:

biuro@stowarzyszenie-zmijewski.pl

Składamy serdeczne podziękowania szkołom biorącym udział w projekcie.

NARODOWY
BANK POLSKI

Projekt realizowany
z Narodowym Bankiem Polskim
w ramach programu edukacji ekonomicznej

 STOWARZYSZENIE
NA RZECZ EFEKTYWNOŚCI
IM. PROF. KRZYSZTOFA ŻMIJEWSKIEGO